

Arkivsak

26/05130-1

Saksbehandler

Anna B Jørgensen

Saksgang

Hovedutvalg for inkludering, idrett og kultur

Hovedutvalg for næring, klima og miljø

Møtedato

02.06.2026

03.06.2026

Tilskuddsordning for kulturell og kreativ næring i Vestfold

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Retningslinjer for tilskuddsordning for kulturell og kreativ næring vedtas.

Sammendrag

I forbindelse med regjeringens satsing på kulturell og kreativ næring, og overføring av ansvar til fylkeskommunene etter regionreformen, etablerer Vestfold fylkeskommune nå en egen søkbar tilskuddsordning på feltet. Formålet er å styrke og stimulere kulturelle og kreative næringsaktører i Vestfold.

Kulturell og kreativ næring har stor samfunnsverdi gjennom bidrag til verdiskaping, sysselsetting, stedsutvikling og regional attraktivitet. Innspillsmøter med aktører i Vestfold har vist behov for styrket kompetanse, profesjonalisering, samarbeid og mer varige strukturer. Dette har blant annet resultert i etableringen av *Kreativt Nettverk* - et regionalt kompetanseprogram, som sammen med tilskuddsordningen utgjør et helhetlig utviklingsløp.

Tilskuddsordningen har i 2026 en ramme på 600 000 kroner og er forankret i Vestfoldplanen og kommende strategi for kultur, reiseliv og opplevelser. Ordningen prioriterer utviklingsrettede tiltak med samarbeidsdimensjon, regional overføringsverdi og styrking av forretningskompetanse. Tilskuddsordningen er utformet i tråd med EØS-regelverket for offentlig støtte og bidrar til måloppnåelse innen FNs bærekraftsmål og CRPD-prinsippene.

Vedlagt saken følger forslag til kriterier for tilskuddsordningen (vedlegg 1).

Bakgrunn og saksgang

Kulturell og kreativ næring bidrar i Vestfold til verdiskaping, arbeidsplasser, innovasjon, levende byer og økt attraktivitet for innbyggere, besøkende og næringsliv. For å styrke disse effektene etableres det en egen søkbar tilskuddsordning i 2026, med en ramme på 600 000 kroner, rettet mot kompetanseheving, samarbeid og profesjonalisering i feltet.

Hovedutvalg for næring, klima og miljø gir sin uttalelse til saken.

Hovedutvalg for inkludering, idrett og kultur fatter endelig vedtak i saken.

Saksopplysninger

I 2017 lanserte regjeringen en nasjonal satsing på kulturell og kreativ næring, med mål om å styrke kompetanse, verdiskaping og eksport innen næringene. Som del av denne satsingen forvaltet Kulturrådet midler gjennom tilskuddsordningen «*Kulturell og kreativ næring – regional bransjeutvikling*». I sammenheng med regionreformen i 2021 ble denne tilskuddsordningen overført fra Norsk kulturråd til fylkeskommunene, for å styrke regional forankring og tilpasse virkemidlene bedre til lokale behov.

Siden 2021 er midlene tildelt som enkelttilskudd til aktører innen feltet, som har fremmet søknad innen andre søkbare ordninger i fylkeskommunen. For å sikre økt forutsigbarhet og en mer målrettet og langsiktig styrking av feltet etableres det nå en søkbar ordning. Ordningen er i tråd med Vestfoldplanen og kommende strategi for kultur, reiseliv og opplevelser, og skal bidra til bedre samordning og utvikling på området.

Rammen for tilskuddsordningen er 600 000 kroner i 2026, vedtatt i Økonomi- og handlingsplan 2026 – 2029, FT 170/25 (vedlegg tilskuddsliste). Midlene er avsatt i kulturseksjonens rammebudsjett.

Definisjon og samfunnsverdi

Kulturell og kreativ næring er viktig for samfunns- og stedsutvikling. Det offentlige har, i tråd med kulturloven, ansvar for å legge til rette for gode rammevilkår regionalt og lokalt.

- Kulturell næring omfatter aktører som skaper kunst, kultur og kulturarv, som scenekunst, musikk, litteratur, film og visuell kunst, ofte med et tydelig samfunnsoppdrag.
- Kreativ næring bruker kreativ kompetanse, design og innovasjon som drivkraft for verdiskaping, og inkluderer blant annet media, film, spill, design og digitalt innhold.

Samlet bidrar disse næringene til arbeidsplasser, sosial bærekraft og innovasjon. Satsingen på kulturell og kreativ næring er forankret i Vestfoldplanens mål om attraktivitet, verdiskaping og bærekraftig samfunnsutvikling, og støtter fylkets ambisjon om å være et attraktivt sted å bo, besøke og etablere bedrifter.

Tønsbergslivets ringvirkningsanalyse, Økonomiske ringvirkninger i Tønsberg (Opinion, 2025) dokumenterer at større kultur- og arrangementer i Tønsberg alene bidrar med rundt 500 millioner kroner i lokal omsetning i sommermånedene, med klare ringvirkninger for reiseliv, handel og servering.

Nasjonalt viser rapporten *Kulturinstitusjonenes samfunnsverdi* (Oslo Economics, 2025), utarbeidet på oppdrag fra Arbeidsgiverforeningen Spekter, at kultur bidrar til sysselsetting,

attraktive lokalsamfunn, bedre folkehelse og økt sosial inkludering, og at kultur bør forstås som en samfunnsinvestering.

Regjeringens *Veikart for kreativ næring (2024)* slår fast at feltet er en vekstnæring, og peker på behovet for sterke regionale økosystemer, profesjonelle miljøer og målrettede regionale virkemidler.

Regional aktivitet og erfaringer

Høsten 2025 tok fylkesdirektøren initiativ til innspillsmøter med aktører fra ulike deler av kulturell og kreativ næring i Vestfold. Innspillene synliggjorde et stort potensial i feltet, men også strukturelle utfordringer knyttet til fragmentering, manglende møteplasser, svake koblinger mellom aktører og behov for økt kompetanse og profesjonalisering. Flere etterlyste virkemidler som kan bidra til utvikling utover enkeltprosjekter, som styrker samarbeid og felles retning.

Innspillene fra møtene har lagt grunnlaget for etablering av *Kreativt Nettverk* - et kompetanseprogram og en møteplass for profesjonelle aktører i kulturell og kreativ næring i Vestfold. Innspill og erfaringer fra denne møteplassen ligger til grunn for utforming av kriteriene for den nye tilskuddsordningen.

Våren 2026 er det gjennomført 5 kompetansesamlinger. Programmet kombinerer faglig påfyll, erfaringsdeling og nye møteplasser, og samlingene er lagt til ulike byer i fylket. Vestfoldscenes HUB har vært relevant målgruppe for noen av samlingene. Planlegging og gjennomføring er gjort i samarbeid med fagmiljøer og relevante samarbeidspartnere. Det er planlagt ytterligere tre kompetansesamlinger i *Kreativt Nettverk* høsten 2026.

Det er etablert et samarbeid med START i Vestfold, fylkets etablererveiledning. START bidrar til utvikling av næringslivet gjennom veiledning, kompetanseheving og oppfølging av nye og etablerte bedrifter, i samarbeid med kommuner og andre næringsaktører. Kulturell og kreativ næring kan benytte tilbudene, men deltagelsen er i dag sporadisk.

Til sammen utgjør samarbeidet, kompetanseprogrammet og tilskuddsordningen starten på et helhetlig utviklingsløp, der målet er å treffe faktiske behov i næringene og legge til rette for langsiktig verdiskaping, sterkere strukturer og tettere koblinger mellom kultur, næring, reiseliv og stedsutvikling i Vestfold.

Utviklingsarbeidet har et mål om å styrke attraksjonskraft og verdiskaping gjennom bedre samordning på tvers av fagområder, og en administrativ tverrfaglig arbeidsgruppe er etablert. Parallelt er det igangsatt et internt analysearbeid som skal bidra med et kunnskapsgrunnlag om status, utfordringer og utviklingsmuligheter for kulturell og kreativ næring i Vestfold for å videreutvikle treffsikre tiltak og virkemidler. Det er også etablert koblinger til fylkesdirektørens arbeid med *Vestfoldscenen* og *Danseløft Vestfold*.

Tilskuddsordning for kulturell og kreativ næring

Ordningens formål og kriterier er innrettet mot utviklingsrettede tiltak med samarbeidsdimensjon, regional overføringsverdi og profesjonalisering av bransjene.

Tilskudd kan gis til bedrifter, bransjenettverk og enkeltpersonsforetak som er registrert i Enhetsregisteret og driver profesjonell, økonomisk virksomhet.

Ordningen støtter tiltak som bidrar til:

- Styrking av kompetanse innen forretningsutvikling, økonomi og markedsarbeid
- Etablering eller videreutvikling av samarbeid og nettverk mellom aktører, kommuner, næringsliv, reiseliv eller andre relevante sektorer
- Forprosjekter innenfor disse områdene

Tilskuddsordningen for 2026 lyses ut 5. juni med søknadsfrist 3. juli. Innsendte søknader legges frem for politisk behandling i hovedutvalg for inkludering, idrett og kultur i møterekke 5. I løpet av høsten 2026 vil det bli lagt frem en sak for hovedutvalget om eventuelle justeringer i sektorens samlede tilskuddsordninger, og ordningen for kulturell og kreativ næring vil inngå som en del av dette.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Tilskuddsordningen har en ramme på 600 000 kroner i 2026. Midlene er satt av i kulturseksjonens rammebudsjett, i tråd med fylkestingssak 170/25 om økonomi- og handlingsplanen for 2026–2029.

Tilskuddsordningen er utformet i samsvar med EØS-regelverket for offentlig støtte, og eventuell støtte gis innenfor reglene om bagatellmessig støtte.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Tilskuddsordningen for kulturell og kreativ næring bidrar til måloppnåelse innenfor flere av FNs bærekraftsmål:

Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- Bidrar til profesjonalisering, bærekraftige inntektsmodeller og langsiktig verdiskaping

Mål 9 Industri, innovasjon og infrastruktur:

- Støtter kompetansebygging, utvikling av felles strukturer og samarbeidsformer og innovasjon.

Mål 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn:

- Kulturell og kreativ næring bidrar til stedsutvikling, regional attraktivitet og levende lokalsamfunn i Vestfold.

Mål 17 Samarbeid for å nå målene:

- Tilskuddsordningen vektlegger samarbeid på tvers av aktører, bransjer og kommuner, og bidrar til samarbeid og langsiktig bransjeutvikling.

Konsekvenser for CRPD

Tilskuddsordningen for kulturell og kreativ næring skal bidra til at personer med funksjonsnedsettelse kan delta på lik linje i næringsutvikling, og at prosjekter legger til rette for inkludering og ikke-diskriminering i tråd med CRPD-prinsippene.

Tilskuddsordning har tilknytning til CRPD ved å:

- fremme retten til deltakelse i kulturlivet (art. 30)
- støtte arbeid og næringsdeltakelse (art. 27)
- sikre tilgjengelighet og universell utforming (art. 9)
- bidra til likestilling og ikke-diskriminering (art. 5)

Fylkesdirektørens vurdering

Etablering av tilskuddsordningen for kulturell og kreativ næring vurderes som et godt strategisk virkemiddel for å styrke langsiktig verdiskaping, profesjonalisering og samarbeid på området i Vestfold. Satsingen på kulturell og kreativ næring støtter opp under Vestfoldplanens ambisjon om å være et attraktivt sted å bo, besøke og etablere bedrifter. Ordningen er i tråd med Vestfoldplanen og kommende strategi for kultur, reiseliv og opplevelser, og synliggjør fylkeskommunens tverrsektorielle rolle innen regional utvikling.

Etablering av *Kreativt Nettverk*, kompetansesamlinger og dialogen med næringene har skapt et stort engasjement og vært en god oppstart på dette utviklingsarbeidet. Samhandlingen er styrket, behov og utfordringer i feltet i Vestfold er avdekket, og Fylkesdirektøren har et bedre faglig grunnlag for videre innsats på feltet.

Kriteriene for tilskuddsordningen prioriterer utviklingsrettede tiltak, samarbeid mellom flere aktører og tiltak med regional overføringsverdi. En langsiktig målsetting er å styrke aktørenes mulighet for videre utvikling og samspill med øvrige regionale, nasjonale og internasjonale virkemidler.

Fylkesdirektøren mener det er et potensiale i å styrke STARTs rolle innen kulturell og kreativ næring. Dette kan gi mer målrettet veiledning og bidra til økt profesjonalitet og bærekraftig utvikling.

Utviklingsarbeidet for kulturell og kreativ næring danner et solid grunnlag for gode synergier eksternt og internt. Tilskuddsordningen vil styrke profesjonalitet og legge til rette for langsiktig og god utvikling for kulturelle og kreative næringsaktører i Vestfold.

Konklusjon/anbefaling

Det vises til de vurderinger som fremkommer i saksutredningen og fylkesdirektøren anbefaler at retningslinjer for tilskuddsordning for kulturell og kreativ næring vedtas.

Vedlegg:

1. Forslag til kriterier for tilskuddsordning kulturell og kreativ næring i Vestfold
2. Økonomiske ringvirkninger, Tønsberglivet (2025)
3. Kulturinstitusjonenes samfunnsverdi, Spekter (2025)
4. Veikart for kreativ næring (2024)
5. Vestfoldplanen 2024-2028